

הַיָּאוֹר הַזֶּה, כְּשֵׁאוֹתוֹ נָהַר שְׁשׁוּפֵעַ וְיּוֹצֵא, מוֹצִיא טּוֹת אַחֲרוֹת גְּדוּלוֹת (שֶׁל בְּרוּכוֹת) שֶׁל בְּרוּכוֹת מִצַּד הַיָּמִין, מֵה שֶׁנִּשְׁאָר מֵאוֹתָן טּוֹת, נִשְׁאָרֵת טֶפֶה אַחַת שׁוֹכַכֶת מֵאוֹתָן בְּרוּכוֹת, וְנוֹפֶלֶת בְּאוֹתוֹ יָאוֹר שֶׁהוּא שׁוֹכֵף, וְזֶהוּ הַיָּאוֹר שֶׁעֲדִיף מִכָּלֵם. כְּשִׁיּוֹצֵאִים וְנִפְרָדִים אוֹתָם אֲרַבְעָה נְהוֹרוֹת שִׁיּוֹצֵאִים מִזֶּן עֵדוֹן, אוֹתוֹ שֶׁנִּקְרָא פִישׁוֹן נוֹפֵל בְּאוֹתוֹ יָאוֹר וְנִכְלָל בּוֹ, וְלִכֵּן מְלָכוֹת בְּכָל נִכְלָלֵת בְּזֶה, וּפִישׁוֹן הוּא מְלָכוֹת בְּכָל. מֵהַיָּאוֹר הַזֶּה נִזְוָנִים וּמִתְמַלְאִים כָּל אוֹתָם הַיָּאוֹרִים הָאֲחֵרִים.

בְּכָל יָאוֹר וְיָאוֹר הוֹלֵךְ וְשֵׁט פִּנְיָן אֶחָד, וְהֵם תִּשְׁעָה, וְכָל אֶחָד וְאֶחָד נוֹקֵב נִקְבַּ בְּרֵאשׁוֹ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תְּהִלִּים ע"ד) שְׁבַרְתָּ רֵאשֵׁי תַנְיָנִים וְגו'.

וְאֶפְלוֹ הַתַּנְיָן הַגְּדוֹל הַזֶּה כֶּף הוּא, מִשׁוֹם שֶׁכָּלֵם נוֹפְחִים רוּחוֹת לְמַעְלָה וְלֹא לְמַטָּה.

כְּתוּב בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים. וְכְתוּב וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הַתַּנְיָנִים הַגְּדוּלִים, בְּכָל מַעְשֵׂה שֶׁל אוֹתָם עָשָׂר אֲמִירוֹת, עוֹמְדִים כְּנִגְדָם אוֹתָם עֲשָׂרָה יָאוֹרִים. וְתַנְיָן אֶחָד מִתְפָּרֵף (פִּדְרֵשׁ) (מִתְפָּרֵף) בְּרוּחַ כְּנִגְדָּה כָּל אֶחָד וְאֶחָד.

וְעַל זֶה אַחַת לְשִׁבְעִים שָׁנָה מִזְדַּעְזַע הָעוֹלָם, מִשׁוֹם שֶׁהַתַּנְיָן הַגְּדוֹל הַזֶּה מַעְלָה אֶת הַסַּנְפִּירִים שֶׁלוֹ וּמִזְדַּעְזַע, אֲזַ כָּלֵם מִזְדַּעְזַעִים בְּאוֹתָם יָאוֹרִים, וְכָל הָעוֹלָם מִזְדַּעְזַע, וְהָאָרֶץ מִתְחַלְחֶלֶת, וְכָלֵם כְּלוּלִים בְּתַנְיָן הַגְּדוֹל הַזֶּה.

וְהָאָרֶץ הֵיטָה תְּהוֹ וְגו'. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, בְּמַעְשֵׂה בְּרֵאשִׁית הַחֲבָרִים עוֹסְקִים בּוֹ וְיוֹדְעִים בּוֹ, אֲבָל הֵם מַעֲטִים שִׁיּוֹדְעִים אֶת רִמּוֹ מַעְשֵׂה בְּרֵאשִׁית בְּסוּד הַתַּנְיָן הַגְּדוֹל. וְעַל זֶה שָׁנִינוּ, שֶׁכָּל הָעוֹלָם אֵינוֹ

לְרִמְזָא עוֹבְדָא דְבְּרֵאשִׁית,

הַאִי יָאוֹרָא, כִּד הֵהוּא נָהַר דְּנִגְדִי וְנִפְיָק, אֲפִיק טַפִּין אַחְרָנִין רַבְרָבָא (כ"א רַבְרָבָא) מִסְטָרָא דִּימִינָא, מַה דְּאִשְׁתָּאֵר מֵאִינוּן טַפִּין, אִשְׁתָּאֵר טֶפֶה חֲדָא בְּשִׁכּוֹ מֵאִינוּן בְּרַבָּאן, וְנִפֵּל בְּהוּא יָאוֹרָא דְאִיהוּ שְׁכִיף. וְהַאִי אִיהוּ יָאוֹרָא דְעֲדִיף מִכָּלֵהוּ.

כִּד נִפְקִין וּמִתְפָּרְשֵׁן אִינוּן אֲרַבְעָה נְהַרִין דְּנִפְקִין מִגְּנִתָּא דְעֵדוֹן, הֵהוּא דְאִקְרִי פִישׁוֹן, נִפִּיל בְּהוּא יָאוֹרָא וְאִתְפְּלִיל בִּיה. וְעַל דָּא מְלָכוֹת בְּכָל, אִתְפְּלִיל בְּהַאִי. וּפִישׁוֹן אִיהוּ מְלָכוֹת בְּכָל. מִיָּאוֹרָא דָּא אִתְזָנוּ וְאִתְמַלְיִין כָּל אִינוּן יָאוֹרִין אַחְרָנִין.

בְּכָל יָאוֹרָא וְיָאוֹרָא, אֲזֵלָא וְשֵׁאֵט חֵד תַּנְיָנָא, וְאִינוּן תִּשְׁעָה. וְכָל חֵד וְחֵד נִקִּיב נִיקְבָא בְּרִישִׁיָּה, כְּמַה דְּאִתָּא אָמַר, (תְּהִלִּים ע"ד) שְׁבַרְתָּ רֵאשֵׁי תַנְיָנִים וְגו'. וְאֶפְלוֹ הַאִי הַתַּנְיָן הַגְּדוֹל הַכִּי הוּא, בְּגִין דְּכָלֵהוּ נִפְחִין רוּחִין לְגַבֵּי עֵילָא וְלֹא לְתַתָּא.

בְּתוּב (בְּרֵאשִׁית א') בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים. וְכְתוּב וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הַתַּנְיָנִים הַגְּדוּלִים, בְּכָל עוֹבְדָא דְאִינוּן עָשָׂר אֲמִירָן, קִיִּימִין לְקַבְלֵיהוּ אִינוּן עָשָׂר יָאוֹרִין. וְחֵד תַּנְיָנָא מִתְפָּרֵפָא (כ"א מִתְפָּרֵפָא) (כ"א מִתְפָּרֵפָא) בְּרוּחָא, לְקַבֵּל כָּל חֵד וְחֵד.

וְעַל דָּא, חֵד לְשִׁבְעִין שָׁנִין מִזְדַּעְזַע עֲלָמָא, בְּגִין דְּהַאִי הַתַּנְיָן הַגְּדוֹל כִּד הוּא סָלִיק סַנְפִּירוֹי וְאִזְדַּעְזַע, כְּדִין כְּלָהוּ מִזְדַּעְזַעוֹן בְּאִינוּן יָאוֹרִין, וְכָל עֲלָמָא מִזְדַּעְזַעָא, וְאֲרַעָא מִתְחַלְחֶלֶת, וְכָלֵהוּ כְּלִילָן בְּהַאִי תַנְיָן הַגְּדוֹל.

וְהָאָרֶץ הֵיטָה תְּהוֹ וְגו', אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, עוֹבְדָא דְבְּרֵאשִׁית, חֲבָרִיא לְעָאן בִּיה, וְיִדְעִין בִּיה, אֲבָל זְעִירִין אִינוּן, דִּינְדַּעִין